

Internt dokument

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Til: Avdeling planter og dyr

Fra: Gry Ingeborg Skoe Bø
Telefon:

Dato: 03.11.2020
Vår ref: 2020/205318

Telemarkskatten - anmodning om revisjon av regelverk og utredning av nasjonalt samarbeid med frivillige dyrevernorganisasjoner

Bakgrunn

Både rådet for dyreetikk (1997) og Statens dyrehelsetilsyn (2001) har uttalt at hjemløse katter er et dyrevelferdsproblem og at staten bør ta tak i dette. Lite er gjort, og ifølge Dyrebeskyttelsen og andre dyrevernorganisasjoner, er problemet nå større enn noensinne.

Mattilsynet har hatt problemstillingen i sin OTP i både 2016 og 2017, og hjemløse katter er betegnet som en stor dyrevelferdsmessig risiko i risikonotat 2017 som er gjeldende risikonotat.

Region Øst har gjennomført pilotprosjektet Telemarkskatten som har konkludert med noen forslag til håndtering av problemstillingen hjemløse katter. Rapporten fra prosjektet er vedlagt.

Sammendrag av prosjekt Telemarkskatten

Mattilsynet er mottaker av bekymringsmeldinger der katter av ulike grunner samler seg og formerer seg fritt. Slike kattehold har ofte store helseutfordringer som ingen tar ansvar for å løse.

Det er krevende å få oversikten over individer og helsetilstand i slike saker. Ofte er det en katteholder/kattefører involvert som ikke evner å få kontroll på situasjonen.

Mattilsynet strever med å avslutte store kattesaker på en varig måte fordi man erfaringsmessig ikke kommer i mål med vedtak alene. Det er ressurskrevende å holde trykket oppe over tid. Ofte kommer det nye bekymringsmeldinger i årevis, og det er mye lidelse blant slike katter. Løsningen må innebære både forebygging og håndtering av uønskede katter. Forebygging er avhengig av et godt og tydelig regelverk. Håndtering er avhengig av plan, forutsigbarhet og gode samarbeidspartnere.

Der det er mulig å samarbeide direkte med en lokal dyrevernorganisasjon, kan slike saker håndteres mer effektivt. Samtidig fremmer det god dyrevelferd og respekt for dyr.

Vi tror det er vesentlig at Mattilsynet eier saken og setter rammer for løsningen. Mattilsynet kan stille krav, og Mattilsynet kan bestemme når saken er løst. Det er uklare ansvarsforhold i kattesaker, og det er lett å trå feil. Ved at dyrevernorganisasjonen bistår Mattilsynet, så får vi en ryddig løsning som ivaretar både mennesker og dyr. Når alle tjener på løsningen, så vil alle trekke lasset i samme retning. Alle spørsmål er forhåndsavklart, alle aktører føler seg respektert og verdsatt og alle kattene blir håndtert i tråd med dyrevelferdslovens krav om egenverdi. Når formeringskontroll er hovedtiltak framfor avliving, vil dette gi holdningsskapende signaler til samfunnet.

Hensikten med samarbeidsmodellen er ikke å prioritere kattesaker foran alle andre saker, men å løse slike saker effektivt der Mattilsynet bestemmer seg for å prioritere en enkeltsak. Mattilsynets egne inspektører vil bli spart for mye frustrasjon og energilekkasje hvis Mattilsynet innfører en slik samarbeidsmodell. Dyrevernorganisasjonene, med all sin energi og alle sine ressurser, vil gå fra å være en utfordrende pressgruppe til å bli en nyttig samarbeidspartner. Og den store vinneren er katten – som får tydeliggjort sin egenverdi.

Hvorfor mener prosjekt Telemarkskatten at regelverksendring vil ha en god effekt:

1. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil være et tydelig signal til samfunnet, der krefter i samfunnet vil bidra til å presse fram regelverksetterlevelse.(holdningsskapende arbeid og sosial kontroll)
2. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil tydeliggjøre katteeiers ansvar, slik at katteeiere ikke selv behøver å reflektere over om slike tiltak er nødvendige eller ikke (de fleste ønsker å være lovlidige)
3. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil sannsynligvis minke antall “katter i omløp”, slik at vi minker presset på dyrevernorganisasjonene, og det frigjøres kapasitet til å ta imot de som “virkelig” trenger et nytt hjem.
4. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil gi Mattilsynet hjemmel til å gripe inn i kattehold med fri formering på et tidligere tidspunkt, før man observerer sykdom eller andre tegn til lidelse. Dette sparer Mattilsynet for bruk av ressurser da ressursbruken øker med antall katter som skal håndteres.
5. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil være et tydelig signal til samfunnet om at man ikke kan holde katt uten at det koster penger. Potensielle katteeiere vil måtte tenke igjennom sin økonomiske kapasitet før de skaffer seg katt.
6. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil sannsynligvis føre til færre bekymringsmeldinger om katt til Mattilsynet og mindre belastning på nødhjelpskontoen.
7. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil gjøre det enklere for dyreklinikker å få tak i eiere av skadde katter slik at pasienten kan få rask behandling. I dag blir mange skadde katter avlivet unødvendig eller de påfører klinikken mye ressursbruk på leting etter en som er villig til å betale for behandlingen.
8. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil føre til mindre lidelse hos katter fordi det blir færre kattunger som fødes ute. Kattunger som fødes ute, kan utvikle både skyhet og sykdom uten at de blir oppdaget og får nødvendig hjelp.
9. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil sannsynligvis ha positiv effekt på spredningen av FIV i vårt samfunn da FIV hovedsakelig spres gjennom slåssing. Ukastrede hannkatter slåss mer enn andre katter. Det kan se ut som at ukastrede hannkatter er overrepresentert på FIV-statistikken. FIV er for øvrig en uheldelig sykdom som kan gi stor lidelse.

10. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil gjøre det lettere å håndtere saker der det er mistanke om at eier flyttet fra katten sin eller har dumpet katten sin. Mattilsynet får en adressat å henvende seg til, enten i forhold til å forene katt og eier eller noen å fatte vedtak om OTG mot eller eventuelt noen å politianmelde.
11. Obligatorisk id-merking og/eller formeringskontroll vil kunne føre til at alle katter vil bli fremvist for veterinær minst to ganger i løpet av livet. I seg selv er det en ekstra sikkerhet mot dårlig dyrevelferd.

Disse argumentene sannsynliggjør at revisjon av regelverket både vil bedre dyrevelferden for den enkelte katt og gi dyrevelferdsmyndigheten bedre verktøy til løse kattesaker.

Prosjekt Telemarkskatten har vært oppe i både regionalt fagforum dyrevelferd i region Øst og interregionalt fagforum dyrevelferd.

Beslutning i møtet i ledergruppa i region Øst 15.06.20.

1. Avdelingene inngår ett samarbeide med frivillig dyrevernorganisasjoner i de sakene de opplever et behov for det.
2. Regionen sender en anmodning til hovedkontoret om å revidere regelverket, slik at katteholders ansvar tydeliggjøres med bl.a. id-merking og formeringskontroll.

Samt se på muligheten for ett nasjonalt samarbeid med frivillige dyrevernorganisasjoner.

Region Øst ber derfor Mattilsynet, Hovedkontoret, om å:

1. Revidere regelverket slik at katteholders ansvar tydeliggjøres med bl.a. id-merking og formeringskontroll.
2. Se på muligheten for et nasjonalt samarbeid med frivillige dyrevernorganisasjoner.

Vennlig hilsen

Gry Bø
Fagrådgiver dyrevelferd

for

Wenche Aamodt Furuseth
Regiondirektør region Øst

Kopi til
Øivind Gaden, kommunikasjonsrådgiver region Øst

Kopi til
Øivind Gaden